

JA' TI SCARTA TI QUERMANOTIC JUDIOETIQUE TI HEBREO TI SC'OPIQUE

Ja' sc'opilal ti laj xa sc'oponucutic ti Diose yu'un tal sc'oponucutic li' ti balumile ti Snich'one

¹ Ti vo'one ic'oponilangat ti jtatamol jmem-beltique yu'un ti Diose hech laj sc'oponilan ti j'alc'opetic yu'une. Mu co'oluc laj yac' ti q'uelel ti sp'ijile ti jujun vuelta ti stojol ti j'alc'opetic yu'une. Oy ic'oponat ti svaich, oy bu ilo'laj xchi'uc ti j'alc'opetic yu'une. Oy ep yantic uc. ² Ti ora to laj xa sc'oponucutic ti Diose yu'un tal sc'oponucutic li' ti balumile ti Snich'one, ti yac'ojbe sventain scotol ti c'utic oye. Ja' ti Snich'one ti laj yac'be spas ti balumile xchi'uc scotol ti c'utic oye. ³ Ti sventa ti Snich'one laj jq'ueltic ti oy yutsil yo'nton ti Diose. Ti sventa ti yabtele ivinaj ti jun oyic xchi'uc ti Diose. Yu'un jelaven sp'ijil ti Snich'on ti Diose, hech yu'un ja' ti sc'op no'ox chal ti lec oy scotol ti c'utic oye. Ja' tal smal xch'ich'el yu'un hech ich'ay ti jmultique, patil ba nacluc ti sbats'ic'ob ti Diose, ja' ti mero totil ajjalil ti te oy ti cajale. Te ba xchi'in o.

Ja' sc'opilal ti ja' tsots yabtel yich'oj ti Snich'on ti Diose; ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj ti ch'ul abate-tique

⁴ Ja' tsots yabtel yich'oj ti Snich'on ti Diose; ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj ti ch'ul abatetique. Yu'un ti hech ch-albat yu'un ti Diose "ja' Jnich'on" ti xchie,

hech chvinaj ti tsots yabtel yich'oj. Yu'un mu hechuc ch-albat mi junuc ti ch'ul abatetique yu'un ti Diose. ⁵ Ti Snich'on ti Diose hech i'albat yu'un ti Stote:

Ho'ot Jnich'onot, chcac' ti q'uelel ti ho'ot
Jnich'onote,

x'utat. Mu hechuc i'albatic mi junuc ti ch'ul abatetique yu'un ti Diose. Ti Snich'on ti Diose hech i'albat sc'opilal ti vo'one yu'un ti Stote:

Ho'on Stotun. Ja' Jnich'on,
xchi sc'opilal. Mu hechuc i'albat sc'opilalic mi junuc ti ch'ul abatetique yu'un ti Diose. ⁶ Ja' sba Snich'on ti Diose yu'un ti ho'ucutic its'inalucutic. Ti Diose hech laj yalbe sc'opilal ti sba Snich'one c'alal chtal spas mantal li' ti balumile:

Tspasat ti muc' uc yu'un scotol ti ch'ul abatetic
cu'une ti Jnich'one,

xchi. ⁷ Hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose. Ja' sc'opilal ti ch'ul abatetic yu'une:

Ti abatetic yu'une hech chaj c'u che'el ti iq'ue,
hech chaj c'u che'el ti c'oc' uque ti ja' no'ox
chch'unic mantal.

Chba coltavanuc o chba yac' castigo,
ti xchie. ⁸ Hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose, ja' sc'opilal ti Snich'one:

Diosot, sbatel osil chapas mantal.

Atalel toj chachapanvan.

⁹ Scotol ora chac'an ti c'usi leque.

Mi jutuc mu xac'an ti c'usi chopole.

Hech yu'un ti Diose, ja' ti Dios avu'un uque, laj
xa yac'bot ep bendición yu'un hech más
nichim no'ox avo'nton, ho'ot ti Snich'onote.

Mu nichimuc yo'ntonic ti abatetic yu'une,

xchi sc'opilal ti Jesuse. ¹⁰ Hech sc'opilal uc ti Snich'one ti ts'ibabil uc ti sc'op ti Diose:
Ho'ot, Cajval, laj ameltsan ti balumile ti vo'one.
Ja' avabtel uc ti vinajele xchi'uc scotol ti c'utic te oye.

¹¹ Ti balumile ti vinajele chlaj.

Ho'oti mu xana' xacham.

Ti vinajele ti balumile chpoquib hech chaj c'u che'el chpoquib jc'u'tutic.

¹² Chc'ot yorail ti chajel chabal hech chaj c'u che'el ti jeltutic jc'u'tutic ti jbaltutic.

Ho'oti atalel te oyot; mu'yuc bu chacham,

xchi sc'opilal. ¹³ Ti Snich'on ti Diose hech i'albat yu'un ti Stote:

Chlic naclan li'i ti jbats'ic'ob ja'to mi laj jtsalbot scotol avajcontra,

x'utat. Mu hechuc i'albatic mi junuc ti ch'ul abate-tique yu'un ti Diose. ¹⁴ Yu'un ti ch'ul abatetique ja' abatetic no'ox ti chtacatic batel yu'un ti Diose yu'un hech ac'o xchabiic ti much'utic chcolique.

2

Ja' sc'opilal ti bu c'amba colucutic mi mu jpastic ti muc' ti sc'op ti Cajvaltique

¹ Hech yu'un persa ti jpastic ti muc' ti sc'op ti Caj-valtique ti ca'yojtique yu'un hech mu xijch'ay ti be.

²⁻³ Ti jtatamol jmembeltique ti vo'one ti laj sp'ajic ti mantaletic ti laj yal ti vo'one ti ch'ul abatetique ti muc xch'unique, ja' i'ac'bat stojic manchuc mi mu tsotsuc yabtel yich'oj ti ch'ul abatetique. Hech yu'un ti ora to jbu c'amba colucutic ti ho'ucutique mi mu jpastic ti muc' ti sc'op ti Cajvaltique ti ja' más tsots yabtel yich'oje! Ja' primero laj xchol

ti Cajvaltique ti c'u che'el chijcolucutique. Patil lic xcholbucutic ca'itic ti much'utic laj xch'umbeic sc'ope. ⁴ Ti Diose laj yac' ti q'uelel ti ja' ti sc'ope ti chcholique yu'un laj yac'be spas señailetic xchi'uc jchop o abteletic. Ep vuelta laj yac' ti q'uelel ti jelaven sp'ijile. Ti Diose oy much'u ep laj yac'be sp'ijil, oy much'u jutuc no'ox laj yac'be sp'ijil. Ja' no'ox ti much'u junucal laj sc'an yo'nton stuc ti Diose laj yac'be. Ti sventa ti Ch'ul Espíritue ti te oy ti yo'ntonique hech i'ac'batic.

Ja' sc'opilal ti Jesuse yu'un ti laj yich' sbec'tal icham, más tsots yabtel laj yich'

⁵ Ti ch'ul abatetique ma'uc ch-ac'bat sventainic ti ach' balumile ti chtale, ja' ti yac'oj sba ti jchol-betic sc'opilale. ⁶ Yu'un hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose, hech laj yalbe ti Diose ti Davide:

Manchuc mi biq'uituntutic ho'ontutic ti crixchanountutique pero chana'untutic.

Chapasuntutic ti muc' ho'ontutic ti yol snich'onuntutic crixchano.

⁷ Ja' tsots yabtel avu'un ti ch'ul abatetique.

Ti ho'ontutique mu tsotsuc cabteltutic.

Pero j'oc' no'ox ti mu tsotsuc cabtel chavac'buntutique.

Chc'ot yorail ti chavac'untutic ti pasel ti muc' yu'un chavac'bunjventaintutic scotol avabtel.

⁸ Chavac'bunjpastutic ti mantal scotol ti c'utic oye, xchi ti Davide. Yu'un chijyac'bucutic jpastic ti mantal scotol ti c'utic oye, hech yu'un scotol ti jventaintic. Mu to chquiltic ti jventainojtic scotol, ho'ucutic ti crixchanoucutive. ⁹ Ja' no'ox laj xa quiltic ti pasbil xa ti muc' ti Jesuse ti ora to yu'un tal

chamuc ti cruz yu'un smul scotol crixchanoetic. Ti c'alal li'oy ti balumile ja' mu tsotsuc yabtel ic'ot ti Jesuse yu'un laj yich' sbec'tal. Ja' más tsots yabtel ic'ot ti ch'ul abatetique. Pero ti ora to más tsots yabtel yich'oj ti Jesuse. Pاسبil xa ti muc' yu'un ja' jq'uexoltic yu'un ja' icham cu'untic hech ivinaj ti c'uxucutic ti yo'nton ti Diose.

¹⁰ Lec ti hech ic'ot ti pasele. Yu'un ti Diose scotol ti c'utic laj spase xchi'uc scotol ti much'u laj spase tsc'an ti chtun yu'un. Yu'un sc'an chic' ochel ti vinajel ep yol xnich'nab, hech yu'un laj xchapan mi chich' vocol ti Snich'one hech xu' chijcolucutic. Hech xu' ch-och ti totil cu'untic ti Snich'one yu'un co'ol laj xa yich' vocol hech chaj c'u che'el chquich'tic. ¹¹ Persa jchi'iltic ti much'u ch-och ti pale cu'untique. Hech yu'un ti Snich'on ti Diose mu xq'uexav ti quits'in quixlel xijyutucutique yu'un ja' jchi'iltic. ¹² Yu'un hech sc'opilal ti Snich'on ti Diose ts'ibabil ti sc'op ti Diose:

Ti jcholbe ya'yic ac'opilal ti quits'inabtaque xchi'uc ti quixleltaque.

Hech jcotoltutic chacac'otutic ti pasel ti muc', xchi ts'ibabil sc'opilal. ¹³ Hech sc'opilal uc:

Ti jch'un ti chiscoltaun ti Diose,

xchi ts'ibabil sc'opilal. Hech sc'opilal uc:

Q'uelo avil ti jnich'nabe ti li' jchi'inoje ti yac'ojbun jventain ti Diose,

xchi ts'ibabil sc'opilal.

¹⁴ Yu'un oy jbec'tal jch'ich'eltic ti ho'ucutique, hech ono'ox uc laj yich' sbec'tal xch'ich'el ti Snich'on ti Diose. Hech c'alal icham, laj sjimbe yabtel ti much'u sventainoj ti ch'ayel chijbat sbatel osile, ja' ti pucuje. ¹⁵ Hech laj yac' ti libre scotol

ti much'utic puru xi'el ti yo'ntonic yu'un ti ch'ayel chbatique. ¹⁶ Ma'uc laj sco'oltajes sba hech chaj c'u che'el ch'ul abat. Ja' laj sco'oltajes sba hech chaj c'u che'el ho'ucutic ti yelnich'onucutic ti Abrahame. ¹⁷ Yu'un persa ico'oltajesat yu'un ti Diose hech chaj c'u che'el ti ho'ucutique yu'un hech ihu' yu'un mero jchi'iltic ic'ot. Hech ihu' yu'un i'och ti totil pale cu'untic ti stojol ti Diose. Smantal ti Diose ti chtoj ti jmultique. Laj stoj ti Snich'one hech yu'un lec chil ti Diose ti chixc'uxubinucutic, ti chixch'aybucutic jmultic ti ora to. ¹⁸ Ti c'alal ipasbat proval yo'nton ti Jesuse yu'un ti pucuje vocol laj ya'i. Yu'un jun yo'nton ti stojol ti Diose hech yu'un tsalbil ic'ot yu'un. Hech yu'un xu' yu'un chiscoltaucutic ti ora to ti c'alal chispasbucutic proval co'ntontic ti pucuje yu'un ihu' yu'un stuc.

3

Ja' sc'opilal ti ja' tsots yabtel yich'oj ti Jesuse; ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj ti Moisesese

¹ Hech yu'un, quermanotac, yu'un co'ol lecubtasbil co'ntontique, yu'un co'ol oy jc'opilaltic chibat ti vinajele, hech yu'un ac'o jnoptic c'u x'elan ti Jesuse ja' ti jch'unojtic ti itacat talel yu'un ti Diose. Ja' ti ochem xa ti totil pale cu'untique. ² Jun yo'nton ti stojol ti Diose, ja' ti i'ac'bat yabtel yu'une. Ja' hech chaj c'u che'el ti Moisesese ti jun yo'nton laj sventain scotol ti jtatamoltique ti vo'onee, ja' ti co'ol t'ujbilic yu'un ti Diose xchi'uc. ³ Hech chaj c'u che'el más tspasat ti muc' ti yajval nae, yamal sc'opilal ti snae, ja' no'ox hech más tspasat ti muc' ti Jesuse, yamal sc'opilal ti Moisesese. ⁴ Ep

ti j'abteletique hech chaj c'u che'el ti Moisesse pero jun no'ox yajval ti abtele, ja' ti Diose. ⁵ Ti Moisesse jun yo'nton laj sventain ti jtatomoltic ti vo'onee, ja' ti co'ol t'ujbilic yu'un ti Diose xchi'uc. Yu'un ja' jbaejbe ti Moisesse ti stojol ti jchi'iltic ti vo'one, hech yu'un ja' señail ti Moisesse ti chtal ti mero jbaejbe cu'untique, ja' ti Jesuse. Yabat Dios no'ox ti Moisesse. ⁶ Ja'uc ti Cristoe, ja' Snich'on Dios. Jun yo'nton ch-abtej yu'un ti Stote, ja' ti Jtotic uque. Ja' chisventainucutic, ho'ucutic ti yits'inucutique ti yixlelucutique. Yu'un mi j'ech'el jun co'ntontic ti stojol asta ti slajebal c'ac'ale, mi nichim no'ox co'ntontic ti jmalatic ti tsta yorail ti chijcolucutic yu'une, ho'ucutic yol snich'onucutic uc ti Diose obi.

Ja' sc'opilal ti mu me xcha'tsatsubtas yo'ntonic

⁷⁻⁸ Yu'un ti más tsots yabtel yich'oj ti Snich'on ti Diose, hech yu'un mu me xacha'tsatsubtas avo'ntonic hech chaj c'u che'el chal ti Ch'ul Espíritue te ti sc'op Diose. Hech chal:

Ti ora to ti yac'oj sba chasc'oponot ti Cajval-tique, mu me xacha'tsatsubtas avo'ntonic hech chaj c'u che'el laj spasic ti atatomol amebme'elique ti vo'one c'alal laj spasbe proval yo'ntonic te ti xocol balumil.

Ja' laj sp'ajbeic smantal.

⁹ Yu'un ijelavilanic ti stojol ti Diose.

Pero its'icbat sbolil yo'ntonic cha'vinic habil.

Hech laj spasic c'alal yac'oj sba ch-ac'bat sq'uelic ti yabtele.

¹⁰ Hech yu'un ti Diose i'ilin ti stojol ti mol me'eletique.

Hech laj yal:

“Scotol ora mu sc'an chixch'umbun jc'op.

Mu sc'an tstam ti be cu'une”, xchi.

¹¹ Yu'un ilinem ti stojol hech yu'un laj yal:

“J'ech'el mu xcac'be chcol ti libre ti yo'ntonique”,
xchi, xchi ti Ch'ul Espíritue.

¹² Hech yu'un, quermanotac, chabio me abaic. Mu me ja'uc ti oy chopol avo'ntonic, ti oy mu'yuc xch'unojel avo'ntonic, hech chacomesic ti Diose ti stalel cuxule. ¹³ Ja' tsc'an ti scotol c'ac'al chataq'ui abaic c'alal oy to ti c'uxubinele naca me oyuc chacha'tsatsubtas avo'ntonic scoj ti chalo'laat yu'un mulil. ¹⁴ Yu'un mi jun co'ntontic jch'unojtic ti chiscoltaucutique c'alal ti slajebal c'ac'al hech chaj c'u che'el ti sliqueb, hech cuxulucutic sbatel osil xchi'uc.

¹⁵ Ti hech laj yale: “Ti ora to ti yac'oj sba chasc'oponot ti Cajvaltique, mu me xacha'tsatsubtas avo'ntonic hech chaj c'u che'el laj spasic, hech laj sp'ajbeic smantal”, ti xchie,

¹⁶ ¿much'utic sc'opilalic ti laj sp'ajbeic ti smantale ti ya'yojique? ¿Mi ma'uc scotol ti jtatomoltique ti i'ic'atic loq'uel tal ti Egipto yu'un ti Moisesese?

¹⁷ ¿Much'utic sc'opilalic ti ilinem Dios ti stojolic cha'vinic habil? Ja' ti jtatomoltique ti laj sta smulique, ja' ti ichamic te ti xocol balumile.

¹⁸ ¿Much'utic ti j'ech'el i'albat sc'opilal yu'un ti Diose ti mu x'ac'bat chcol ti libre ti yo'ntonique? Ja' ti jtatomoltique ti muc xch'unique. ¹⁹ Hech chquiltic ti yu'un mu'yuc xch'unojel yo'ntonic hech yu'un ti muc xcol ti libre ti yo'ntonique.

4

Ja' sc'opilal ti chcol ti libre ti yo'ntonic ti much'utic chch'un ti chcoltaat yu'un ti Diose

¹ Hech chaj c'u che'el laj yalbe ti jtatamoltic ti vo'onee ti Diose, co'ol chijyalbucutic ti ora to ti chijyac'bucutic chcol ti libre ti co'ntontique. Hech yu'un xi'anic me, mu me ja'uc ti mu xataic ti hech chcol ti libre ti avo'ntonique. ² Yu'un ti ho'ucutic uque ca'yojtic uc ti lequil c'ope hech chaj c'u che'el laj ya'yic ti chiscoltaucutic ti Diose. Hovil ti laj ya'yique yu'un muc xch'unic. ³ Ti ho'ucutique ti jun co'ntontic jch'unojtic ti chiscoltaucutic ti Diose, hech yu'un icol xa ti libre ti co'ntontique. Yu'un ti Diose hech laj yalbe sc'opilal ti jtatamoltic ti muc xch'unique:

Yu'un ilinemun ti stojol hech yu'un laj cal:

“J'ech'el mu xcac'be chcol ti libre ti yo'ntonique”, ti xchie. Mu yu'unuc mu xchapanojuc ti Diose ti tsta yorail ti chcol ti libre ti yo'ntonique. Ti yorail laj spas ti balumile ti Diose, ja' yorail laj xchapan scotol. ⁴ Yu'un hech ono'ox ts'ibabil ti sc'op Diose ti bu chalbe sc'opilal ti sucubal c'ac'ale ti chapajem yu'un scotole. Hech chal:

Ti sucubal c'ac'al laj jcux co'nton yu'un ihu' xa cu'un scotol ti cabtele, ti xchi ti Diose. ⁵ Ti hech laj yal:

Mu xcac'be chcol ti libre ti yo'ntonique, ti xchie, ⁶⁻⁷ yu'un xchapanoj ono'ox ti Diose ti tsta yorail ti oy much'utic chcol ti libre ti yo'ntonique. Yu'un muc staic ti jtatamoltic ti jbael i'albat ya'yique scoj ti muc xch'unic ti hech chcoltaat yu'un ti Diose, hech yu'un ti Diose lic st'uj yan.

C'alal i'ech' xa ep habil, ti Diose laj xch'amumbe ye ti Davide, co'ol ono'ox hech laj yal:

Ti ora to ti yac'oj sba chasc'oponot ti Cajvaltique, mu me xacha'tsatsubtas avo'ntonic,

xchi ti Davide, xut ti jtatomoltique. ⁸ Ti lajuc sc'anic ti coltaele ti hech chcol ti libre ti yo'ntonique ti jchi'iltique ti i'ic'atic xa ochel ti Canaán yu'un ti Josuee, ti hechuque muc st'uj xa yan ti Diose. ⁹ Hech yu'un hech sc'opilal ti chcol ti libre ti yo'ntonique ti much'utic tst'uj ti Diose ti ora to. ¹⁰ Scotol ti much'utic icol xa ti libre ti yo'ntonique ti ora to, mu xa x'abtej yu'un hech chcol, yu'un xch'unoj ti hu'em xa jcoleltic yu'un ti Jesuse. Hech chaj c'u che'el ti Diose ti mu xa x'abtej yu'un hu'em ti yabtele. ¹¹ Hech yu'un j'ech'el ac'o jch'untic ti hu'em xa jcoleltic yu'un ti Jesuse hech chcol ti libre ti co'ntontique. Mu me ja'uc ti mu xcol ti libre ti avo'ntonique scoj ti mu j'ech'eluc chach'unic uque hech chaj c'u che'el ti jtatomoltic ti vo'onee.

¹² Cuxul ti sc'op ti Diose, hech yu'un oy yip ch-abtej. Hech chaj c'u che'el machit ti oy lec yee, mi hech sc'an ti much'u stsacoje, tsta xchinamil jbaqueltic. Jelaven to hech chistijbucutic co'ntontic ti sc'op ti Diose. Ja' sq'uelojbucutic scotol co'ntontic. Sna'oj scotol ti c'usi ti jnoptique. Sna'oj scotol ti c'usi ti jc'antique. ¹³ Scotol chil ti Diose. Mu'yuc much'u xu' snac' sba ti stojol. Ti Diose chil scotol ti c'utic pasbil yu'une. Mu yu'unuc mu xil. Manchuc mi ti jc'an ti jmuc-tic ti jmultique, ja' chil scotol ti Diose ti ja' chijich'bucutic jc'optic yu'un ti cabteltique.

Ja' sc'opilal ti ja' totil pale cu'untic ti Jesuse

¹⁴ Yu'un oy xa ti totil pale cu'untique ti ic'ot xa ti stojol ti Diose te ti vinajel, ja' ti Jesuse, ja' ti Snich'on ti Diose, hech yu'un junuc me co'ntontic ti jch'untic ti chiscoltaucutique. ¹⁵ Mu yu'unuc mu sna' ti totil pale cu'untique ti uts jbatique ti mu'yuc yip ti co'ntontique. Ja' sna' scotol yu'un co'ol ipasbat proval yo'nton yu'un ti pucuje hech chaj c'u che'el chispasbucutic proval co'ntontic ti ho'ucutique. Ja' tsalbil ic'ot yu'un. ¹⁶ Hech yu'un mu me jxi'tic, ac'o nopejucutic tal ti stojol ti Diose ti xu' yu'un scotole. Ac'o jc'antic ti chiscoltaucutique yu'un c'uxucutic ti yo'nton. Hech chquich'tic c'uxubinel, chquich'tic coltael c'alal oy jvocoltic.

5

¹ Scotol ti much'utic ch-och ti totil pale li' ti balumile, ja' cht'ujat yu'un ti Diose yu'un hech ch-ac'bat yabtel yu'un ti Diose yu'un ja' chc'opoj ti stojol ti Diose yu'un ti xchi'iltaque. Ch'amumbil sc'ob yu'un ti xchi'iltaque yu'un chac' ti stojol ti Diose ti xch'ich'el ti vacaxe, mi carneroe, yu'un hech chch'ay smul ti xchi'iltaque. ² Yu'un co'ol yo'nton xchi'uc ti xchi'ile, hech yu'un xu' yu'un chc'uxubin ti much'u mu sna' c'u spas xchi'uc ti much'u chch'ay ti bee. ³ Yu'un co'ol yo'nton xchi'uc ti xchi'iltaque, hech yu'un persa chac' ti ch'ayel smul uc, chac'be smoton Dios uc. Ma'uc no'ox chac'be ti ch'ayel smul ti xchi'iltaque.

⁴ Mu'yuc much'u tsnop stuc ti ch-och ti totil pale. Ja' no'ox ch-och ti much'u cht'ujat yu'un ti Diose hech chaj c'u che'el ti Aarone. ⁵ Hech ono'ox uc ti Cristoe, mu yu'unuc stuc laj stic' sba ti totil pale

cu'untic. Ja' it'ujat yu'un ti Diose. Hech yu'un hech i'albat yu'un ti Diose:

Ho'ot Jnich'onot.

Chcac' ti q'uelel ti ho'ot Jnich'onote,
ti x'utate. ⁶ Hech oy sc'opilal uc ti sc'op Dios ti yan
hun ti hech ono'ox albil yu'un ti Diose:

Ho'ot cha'och ti totil pale sventa sbatel osil.

Co'ol chavich' avabtel hech chaj c'u che'el ti
Melquisedeque yu'un smacoj xcha'jechel ti
Melquisedeque.

Ochem ti totil pale, ochem ti ajvalil uc,
ti x'utate. ⁷ C'alal i'ay li' ti balumile ti Je-
suse, sco'oltajesoj sba hech chaj c'u che'el ti
ho'ucutique. Hech yu'un ep laj yalbe vocol ti Diose
yu'un mu me xcham ja'to mi ihu' yu'un ti yabtele.
C'alal laj sc'opon Dios, i'avan, i'oc', yu'un ta xa
xcham laj ya'i. Yu'un laj spas ti muc' ti Diose hech
yu'un itsacbat sc'op yu'un ti Diose. Hech yu'un
icoltaat. ⁸ Manchuc mi ja' Snich'on ti Diose, yu'un
ti laj yich' vocole, hech laj xchan scotol ti c'utic
cha'al ti ch'unel ti Diose. ⁹ Ts'acal laj xchan scotol
hech yu'un xu' yu'un tscolta sbatel osil scotol ti
much'utic tspasat ti muc' yu'une. ¹⁰ Hech i'ac'bat
yich' yabtel yu'un ti Diose hech chaj c'u che'el ti
Melquisedeque. Hech i'och ti totil pale cu'untic
jcotoltic. I'och ti ajvalil cu'untic uc. Hech yu'un
hech xu' laj sventain scotol xchi'uc ti ho'ucutique
ti judioutique.

*Ja' sc'opilal ti much'u ja' no'ox puru chu'il
tsc'anilan*

¹¹ Oy to ep sc'opilal ti totil pale cu'untique ti ta to
xajcholboxuc ava'yic. Vocol ti jc'an chajcholboxuc

yu'un mu xac'an xava'ibeic sjam. ¹² Yu'un vo'one xa ach'unojic. Ti lajuc ach'unique, vo'one na'ochic xa ti jchanubtasvanej ti hechuque. Ja'unique muc xac'an xach'unic. Hech yu'un sc'an ti chavich'ic chanubtasel ti sliqueb yan vuelta. Chu'il to chac'anic ti ora to. Mu to xu' avu'unic ti ve'elile. ¹³ Scotol ti much'utic chu'il to tsc'anique, mu sna' c'usi lec ti pasel yu'un olol to. ¹⁴ Ja' tsc'anic ti ve'elile ti much'utic oy xa yo'ntonique, ja' ti much'utic laj xa xchanic ti c'utic lec ti pasele, laj xa xchanic uc ti c'utic mu xtun ti pasele.

6

Ja' sc'opilal ti ac'o me anuc yo'ntonic ac'o sc'anic ti ve'elile

¹ Mu me ja'uc no'ox ta yutsil ti jayp'el comen ti co'ntontique. Mu me ja'uc no'ox chcalilantic. Ja' tsc'an xmelmun ti jch'untic ti c'utic chijyalbucutic ti Cristoe. Mu me ja'uc no'ox chcalilambe jbatic ti ac'o comuc cu'untic ti c'usi laj jpastic ti vo'one ti chijcolucutic yu'un laj jcuytique. Mu me ja'uc no'ox chcalilambe jbatic ti ac'o jch'untic ti Diose. ² Mu me ja'uc no'ox chcalilambe jbatic sc'opilal ti ich'ho'e c'alal laj scajambucutic sc'ob ti joltique, xchi'uc ti oy cuxlejal sbatel osil, xchi'uc ti oy castigo yu'un mulil sbatel osil. Mu me ja'uc no'ox xcalilantic. Mu hechuc ch-an yip co'ntontic. Mu tauc yutsil. ³ Ac'o me anuc co'ntontic. Ac'o jc'antic ti ve'elile. Mu me staojuc no'ox sjam puru chu'il ti jc'antic. Hech yu'un ja' chataic ti ve'elil ti ora to. Chc'ot ti pasel mi hech tsc'an ti Diose.

⁴ Ho'ucutic ti p'ijubenucutic xae, ti nijch'aybat xa jmultic yu'un ti Cajvaltique, ti nij'ac'bat xa

quich'tic ti Ch'ul Espíritue, ⁵ ti laj xa jve'elintic ti sc'op ti Diose, ti quilojtic xa ti chiscoltaucutic ti Diose ti sbatel osil oye, ⁶ mi ti jchibajes co'ntontic ti stojol ti Diose, mu xa xu' ti jsutes co'ntontic yan vuelta. Yu'un chcac'tic ti milel ti cruz yan vuelta ti Snich'on ti Diose. Yu'un chcac'tic ti labanel yan vuelta. ⁷ Ja' xanop ava'yic ti c'u che'el ch-abtej ti balumile. Ti balumile ti chuch'ílan ti ho' ti chtalilane, ja' chch'i ti c'usi ti jts'untique hech chtun cu'untic yu'un ac'bil bendición yu'un ti Diose. Ja' hech sc'opilalic ti much'utic ti tsc'anilanic ti sc'op ti Diose. ⁸ Ja'uc ti balumile ti mu xuch' ti ho'e ti ja' no'ox chch'i puru ch'ix puru tomal ch'ix, yu'un mu xch'i ti c'usi chtun cu'untique, hech yu'un mu'yuc stu cu'untic. Mu'yuc stu icom o asta tsta yorail chchic'at ti c'oc'. Ja' hech sc'opilalic ti much'utic chchibajes yo'ntonique.

Ja' sc'opilal ti c'u x'elan mi jch'unojtic ti chc'ot ti pasel ti chiscoltaucutic ti Diose hech chaj c'u che'el yalobjucutic

⁹ Yu'un ti hech laj calboxuc ava'yique, mu me hechuc ac'opilalic ho'oxuc ti c'uxoxuc ti co'ntone. Ti jch'un ti jun avo'ntonic ti ora to hech yu'un ti jna' ti chacolique. ¹⁰ Yu'un ti Diose mu hechuc yo'nton ti chch'ay ti yo'nton ti c'utic lec apasojique yu'un c'ux chava'yic ti Diose. Laj xa avac' abaic ti abatinel yu'un ti quermanotic ti oyoxuc ti stojol ti Diose xchi'uc. Hech yac'oj sba chapasic asta ti ora to. ¹¹ Ti ho'ontutique ti jc'antutic ti hech chac'uxubinvanic acotolic. Hech me xapasilanic asta tsta yorail ti chacolique. ¹² Yu'un

mi chana'ic ti chacolique hech mu sta avo'ntonic chach'umbeic sc'op asta chacolic. Mu xach'ajubic, ja' chanutsic ti much'utic chich'ic ti bendicione ti yaloj ti Diose ti chac'be yu'un oy xch'unojel yo'ntonic, yu'un oy yip yo'ntonic tsmalaic ti bendicione.

¹³ Ti Diose c'alal laj yalbe ti Abrahame ti chac'be ep bendicione yu'un mu'yuc much'u yan oy sp'ijil, stuc no'ox jelaven sp'ijil ti Diose, hech yu'un stuc laj sva'an sba ti rextico ti Diose ti persa chc'ot ti pasel ti chac'be ti bendicione. ¹⁴ Hech laj yalbe ti Abrahame: “Melel chcal ti chacac'bot ep bendición. Ep chp'ol avelnich'on”, xut ti Abrahame.

¹⁵ Yu'un jun yo'nton laj smala ti bendicione ti Abrahame, hech yu'un laj yich' ti bendicione hech chaj c'u che'el i'albat ti sliqueb. ¹⁶ Ti crixcha-

noetique tst'ujic ti much'u más ep sp'ijile yu'un tsva'anic ti rextico yu'un hech chch'umbat ti c'u che'el laj yale. ¹⁷ Hech uc ti Diose laj sc'an ti j'ech'el ti jch'untic xchi'uc ti Abrahame ti chc'ot ti pasel ti c'u che'el laj xa yalbe ti Abrahame.

Ja' jc'opilaltic ti ho'ucutique ti yelnich'onucutic ti sventa xch'unojel yo'nton. Hech yu'un stuc tsva'an sba ti rextico ti Diose. ¹⁸ Primero laj yal smantal ti Diose. Ja' xchibal xchi'uc ti c'alal laj sva'an sba ti rextico. Yu'un mu sna' snop c'op ti Diose, hech yu'un mu xlaj sc'opilal ti c'u che'el laj yale. Yu'un ti hech chca'itique, ep ch-an stsatsal co'ntontic, ho'ucutic ti cac'oj jbatc ti sc'obe.

Yu'un jch'unojtic ti chc'ot ti pasel ti chiscoltaucutic ti Diose hech chaj c'u che'el yalojbucutic.

¹⁹⁻²⁰ Yu'un hech jch'unojtic, oy stsatsal co'ntontic, mu xijch'ay. Hech chaj c'u che'el ti barco ti mu

xa xu' buc no'ox chbat yu'un pajal ti yut nab ti anclataq'uine, ja' hech ti ho'ucutique. Ja' anclataq'uin ti xch'unojel co'ntontique hech yu'un te oyucutic o ti stojol ti Diose. Yu'un hech oy ti xch'unojel co'ntontique, hech yu'un ti jna'tic ti xu' chij'ochucutic ti mero stojol ti Diose. Ma'uc hech chaj c'u che'el ti totil pale ti vo'one ti stuc no'ox i'och ti jelaven ch'ul cuartoe ti mu xu' x'och ti crixchanoetique. Ti Jesuse ja' ochem xa ti jelaven ch'ul cuartoe, ja' ti vinajele, yu'un ja' totil pale cu'untic ti stojol ti Diose sventa sbatel osil. Ja' te chijyic'ucutic ochel uc yu'un ja' baejem xa cu'untic. Ja' smacoj xcha'jechel hech chaj c'u che'el ti Melquisedeque. Ja' totil ajvalil cu'untic uc.

7

Ja' sc'opilal ti Jesuse ti ja' smacoj xcha'jechel hech chaj c'u che'el ti Melquisedeque

¹ Ti Melquisedeque, ja' ajvalil yu'un ti jteclum Salem sbi. Ja' tic'bil uc ti totil pale yu'un ti Diose ti ja' jelaven sp'ijile. Ti Melquisedeque laj snup ti be ti Abrahame c'alal isut xa tal yu'un a scolta tal ti ajvaliletique ti chucbil ibatic yu'un ti j'eleq'uetique. Ti Melquisedeque laj yac'be bendición ti Abrahame. ² Ti Abrahame lic stus ti lajlajuneb scotol ti c'utic oy yu'un ti j'eleq'uetique ti laj spojbe tale. Jujun laj sloq'ues ti lajlajuneb. Ti c'u yepal laj sloq'uese ja' laj yac'be ti totil palee, ja' ti Melquisedeque. Yu'un ti Melquisedec xchi ti sbie, “ja' totil ajvalil ti smacoj scotol ti toj o'ntonile”, xchi sjam. Yu'un ti ajvalil yu'un Salem ti xchi sc'opilale “ja' totil ajvalil ti smacoj scotol ti jun

o'ntonile", xchi sjam. ³ Mu p'ejeluc ti hun much'u stot sme' ti Melquisedeque. Mu xca'itic c'usi ora i'an, c'usi ora icham. Ja' totil pale sventa sbatel osil ti Melquisedeque chil ti Diose. Yu'un mu xca'itic sc'opilal bu ital bu ibat, hech yu'un ja' señail ti Melquisedeque yu'un cuxul sbatel osil ti Snich'on ti Diose.

⁴ Nopic lec ti ja' muc' i'ilat ti Melquisedeque yu'un ti jtatamoltic Abrahame, yu'un laj yac'be jujun ti lajlajuneb ti Melquisedeque ti Abrahame. Jujun laj sloq'ues ti lajlajuneb ti scotol ti c'utic laj spoj tal ti c'alal i'ay ti pleitoe. Ti c'u yepal laj sloq'uese ja' laj yac'be ti Melquisedeque. ⁵ Ti ja'uc jchi'iltic ti Melquisedeque, hech sjam ti i'ac'bat ti jujun ti lajlajuneb yu'un ti jtatamoltic Abrahame. Yu'un patil c'alal i'ochic ti pale ti yelnich'nab ti Levie, laj yalbucutic ti ja' tsc'an ti jujun ti jloq'uestic ti lajlajuneb ti scotol ti c'usi ch-an cu'untique yu'un chcac'betic. Yu'un ja' jchi'iltic ch-abtej cu'untic. ⁶ Ti Melquisedeque ti ma'uc jchi'iltique i'ac'bat jujun ti lajlajuneb yu'un ti jtotic Abrahame. Ti Melquisedeque laj yac'be bendición ti Abrahame, ja' ti t'ujbil ti ep ch-ac'bat bendición yu'un ti Diose. ⁷ Jcotoltic ti jna'tic ti ja' ono'ox chich' bendición ti much'utic yamal yabtele. Ja' ono'ox chac' bendición ti much'u tsots yabtel yich'oje. ⁸ Ti jtos ti paleetique, ja' ti yelnich'nab ti Levie, ja' ti i'ac'batic ti jujun ti lajlajuneb yu'un ti xchi'iltaque, ja' ichamic lume. Ti jun ti palee, ja' ti Melquisedeque, ja' ti i'ac'bat jujun ti lajlajuneb yu'un ti Abrahame, ja' no'ox oy sc'opilal ti sc'op ti Diose ti ja' icuxi, mu'yuc sc'opilal ti ichame. ⁹⁻¹⁰ Yac'ojbe ti jujun ti lajla-

juneb uc ti Melquisedeque ti Levie c'otem yu'un ja' laj yac' ti statamole, ja' ti Abrahame, laj yac'be ti Melquisedeque. Te xa oy ti Levie ya'yel c'alal laj snup ti be ti Abrahame ti Melquisedeque. Yu'un ja' ts'acal to ti it'ujat ti yelnich'nab ti Levie yu'un ch-och ti palee.

¹¹ Ti ja'uc nijcol o yu'un ti mantaletique ti laj yalbucutic comel ti yelnich'nab ti Levie ti ja' smacojic o ti yabtel ti palee, mu hechuc xa it'ujat yan ti hechuque. Ja'unique it'ujat yan yu'un hech co'ol chich' yabtel hech chaj c'u che'el ti Melquisedeque. ¹² Yu'un ilaj yabtel ti yelnich'nab ti Levie, hech ilaj sc'opilal uc ti mantaletique ti laj yalique. ¹³ Ti Jesuse ti ja' ochem xa ti totil pale cu'untique, mu yelnich'onuc ti Levie. Oy ti sventa yan jchop, ja' ti mu'yuc bu albil sc'opilal yu'un chba yac' smoton Dios te ti scajaneb smoton ti Diose. ¹⁴ Yu'un jcotoltic ti jna'tic ti ja' yelnich'on ti Judae ti Cajvaltique. Ti yelnich'on ti Judae mi junuc mu hechuc albil sc'opilal yu'un ti Moisesse ti ch-ochic ti palee.

¹⁵ Yu'un co'ol laj xa yich' yabtel hech chaj c'u che'el ti Melquisedeque ti ach' totil pale cu'untique, hech chvinaj ti ijel xa ti smantal ti Diose. ¹⁶ Yu'un ti i'och ti totil pale cu'untic ti Jesuse, ma'uc yu'un much'u statamol yu'un hech i'och ti pale. Ja' smantal ti Diose ti i'och yu'un cuxul sbatel osil hech sbatel osil ch-abtej cu'untic ti stojol ti Diose. ¹⁷ Yu'un hech albil sc'opilal: Ho'ot cha'och ti totil pale sventa sbatel osil. Co'ol chavich' avabtel hech chaj c'u che'el ti Melquisedeque yu'un smacoj xcha'jechel ti Melquisedeque.

Ochem ti totil pale, ochem ti ajvalil uc, ti x'utate. ¹⁸ Hech yu'un ilaj xa sc'opilal ti oy paleetic li' ti balumile yu'un mu xu' chij'och ti stojol Dios yu'unic. ¹⁹ Yu'un ti Jesuse xu' chij'och ti stojol Dios yu'un, yu'un ja' ti sventa ti mu xa quecheluc quilintaeltic ti stojol ti Diose.

²⁰⁻²¹ Ti Diose laj yal mantal laj sva'an sba ti rextico uc ti hech tstic' ti Snich'one. Yu'un hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose:

Mu sna' sutes sc'op ti Jtotic Diose.

J'ech'el laj xa yalbe ti Cajvaltique:

“Ho'ot cha'och ti totil pale sventa sbatel osil”, xchi ti Diose, ti xchie. Ja'uc ti yelnich'nab ti Levie, ja' no'ox laj yal ti hech ch-ochilanic ti pale. ²² Hech yu'un más tsots yabtel i'ac'bat ti Jesuse yu'un ti Diose yu'un laj sva'an sba ti rextico. Ja' más lec ti ach' trato ti ora to ti hech laj xa xchapan xchi'uc ti ho'ucutique ti Diose. Ja' señail ti ach' trato yu'un te xa oy ti vinajel ti Jesuse, ja' chc'opoj cu'untic. ²³ Ti yelnich'nab ti Levie xmelmun i'ochic ti totil pale. Hech xmelmun ichamic uc. Ep ti totil paleetique ti i'ech'ique li' ti balumile ti vo'one. ²⁴ Ti ora to yu'un ja' i'och ti totil pale cu'untic ti Jesuse, mu xa xjel yu'un ja' cuxul sbatel osil. ²⁵ Hech yu'un j'ech'el chcol yu'un ti Jesuse scotol ti much'utic chnopejic tal ti stojol ti Diose ti sventa. Yu'un ja' cuxul sbatel osil ti Jesuse. Ja' scotol c'ac'al chc'opoj yu'unic ti stojol ti Diose ti Jesuse.

²⁶ Yu'un ja' tsc'an ti hech oy ti totil pale cu'untique. Ja' ti lec yo'ntone, ti mu sna' spas c'usi chopole, ti mu'yuc mulil ti stojole, ti mu co'oluc hech chaj c'u che'el ti ho'ucutique ti oy jmultique, ti pasbil xa ti muc' ti ora to te ti sbats'ic'ob ti

Diose. ²⁷ Ja'uc ti totil paleetique scotol c'ac'al laj smililambe smoton ti Diose. Jbael laj yaq'uic ti ch'ayel smul stuquic, patil laj yac'be ti ch'ayel smul ti xchi'iltaque. Mu hechuc ti Cajvaltique. Ja' j'ech'el no'ox laj yac' sba ti milel yu'un jmultic stuc. ²⁸ Ti poco mantal yu'un ti Diose ja' chal ti ch-ochic ti totil pale viniquetic ti mu'yuc yip yo'ntonique. Ja' ti c'alal laj sva'an sba ti rextico ti Diose, ja' laj yac' ochuc ti Snich'one ti ja' j'ech'el no'ox tstsall yu'un ti muliletique. Hech yu'un ilaj sc'opilal ti poco mantal yu'un ti Diose.

8

Ja' sc'opilal ti sventainoj ti ach' tratoe ti Jesuse

¹ Ja' hech sjam ti c'usi laj xa jcholboxuque. Hech oy ti totil pale ti sventainojucutique. Ti ora to te nacal ti sbats'ic'ob ti Diose te ti vinajel, pasbil ti muc'. Ti Diose te nacal ti smuc'ta nacleb tspas ti mantal scotol. ² Ti totil paleetic ti i'ech'ic li' ti balumile i'abtej cu'untic te ti templonucule, ti ja' pasbil ti sc'ob crixchanoetique. Ja'uc ti totil pale cu'untic ti ora to te ch-abtej cu'untic ti mero stojol ti Diose te ti vinajel, ti ja' pasbil yu'un ti Diose. ³ Scotol ti much'utic i'och ti totil pale li' ti balumile ti vo'onee, ja' yabtelic laj yaq'uilambe smoton ti Diose, laj smililambe smoton ti Diose. Ja'uc ti totil pale cu'untic ti ora to laj xa yac'be smoton ti Dios uque. J'ech'el no'ox laj yac' ti motonile, ja' motonil ti stuque. J'ech'el no'ox laj yac' sba pero ja' chtunilan cu'untic scotol c'ac'al asta sbatel osil. Ja' más lec yabtel stuc. ⁴ Ti ja'uc li' ti balumil ch-abtej ti Jesuse, mu xtic'at ti totil pale yu'un ti jchi'iltique

yu'un yan ti yabtel ti Jesuse. Mu co'oluc yabtelic xchi'uc ti totil paleetic li' ti balumile ti chac'beic smoton Dios stuquique hech chaj c'u che'el chal ti mantaletique. Ja'uc ti Jesuse, ja' sventa vinajel.

⁵ Yu'un ti templo li' ti balumile ja' señail no'ox hech chaj c'u che'el oy ti vinajel. Ja' sjam ti hech ipasat ti mantal ti Moisesse yu'un ti Diose c'alal lic smeltsan ti templonucule: “Scotol ta me xameltsan hech chaj c'u che'el ti señaile ti laj cac'bot avil te ti ba vits”, ti x'utate. ⁶ Ti yabtel ti yich'oj ti paleetic li' ti balumile mu xco'olaj xchi'uc ti yabtel ti yich'oj ti Jesuse. Ja' más lec ti yabtel ti yich'oj stuc ti Jesuse. Ja' más lec ti ach' trato ti sventainoj stuque, yu'un ja' chijcolucutic yu'un sbatel osil.

⁷ Ti nijcoluc yu'un ti sba tratoe, mu persauc oy yan trato ti hechuque. ⁸ Yu'un laj yil ti Diose ti muc xch'un yu'unic ti mantaletique ti jtatamol jmembeltique ti vo'one, hech yu'un hech laj yal:

Ta me sta yorail ti yan to c'ac'al ti jpas trato xchi'uc ti avelnich'nabique, ho'oxuc ti yel-nich'onoxuc ti Israel xchi'uque.

Manchuc mi cha'tos avac'oj abaic ti ora to, jun no'ox chaquilic asta avelnich'nabic.

⁹ Mu xa co'oluc ti trato ti jpas xchi'uc ti avel-nich'nabique hech chaj c'u che'el laj jpas xchi'uc ti atatamol amembelique ti vo'one ti ja' laj quic' loq'uel tal te ti slumal Egipto.

Ja' no'ox laj jcoltailan hech ihu' yu'unic ijelavic ti butic ijelavique.

Yu'un mu j'ech'eluc laj spas ti muc' ti trato cu'une, hech yu'un ti jcomes ti poco tratoe, xchi ti Diose.

¹⁰ Hech yu'un hech oy ti trato ti jpas xchi'uc ti avelnich'nabique.

Ta me sta yorail chcac'be ti yo'ntonic ti mantaletic cu'une.

Ta me jts'ibabe ti yo'ntonic.

Ho'on Diosun yu'unic chic'ot ti mero melez.

Ja' cu'un chc'otic ti mero melez.

¹¹ Mi junuc mu'yuc much'u chalbe sbaic hech:

“Ojtiquino ti Cajvaltique”, mu xut sbaic hech.

Yu'un ti jujune xiyojtiquinucun manchuc mi muc' mi biq'uitic.

Mu xalbe sbaic yu'un hech chiyojtiquinucun scotolic.

¹² Yu'un j'ech'el chch'ay ti co'nton ti smulique,

xchi ti Diose. ¹³ “Ti jpas ach' trato”, ti xchie, yu'un mu xa xtun ti poco tratoe. Yu'un ja' ti bu mu'yuc xa stu, ja' ti tjentic comel.

9

¹ Ti primero tratoe hech ipasatic ti mantal yu'un ti Diose ti jtatamol jmembeltique ti vo'one ti ac'o spasic ti temploe. I'albat uc yu'un ti Diose ti c'u che'el tsc'an ti chac' sbaic ti abatinel ti stojol ti Diose te ti templo. ² Hech lic spasic ti templonucule. Ja' hech ti chib cuarto ti yute. Te ti sba cuarto, ja' ti ch'ul cuarto i'ac'bat sbie, oy ti yav c'oq'ue, ja' ti candelero sbie, xchi'uc ti mesa yo' bu laj yaq'uic ti vaje te ti stojol ti Diose. ³⁻⁴ Ti xcha'c'olol ti nae ti ch'acbil ti poq'ue, ja' ti jelaven ch'ul cuarto sbie. Ja' te oy ti mesa ti bu chc'ot xvaxan ti pome ti totil palee. Ja' macbil ti c'anal taq'uin ti mesae. Te oy uc ti arca ti sventa ti tratoe. Macbil ti c'anal taq'uin uc ti arcae. Te tiq'uil ti yut ti arcae ti jun p'in pasbil ti c'anal taq'uin uc yo' bu q'uejbil ti manavaje. Te tiq'uil uc ti snabte' ti

Aarone ti laj yac' xniche. Te tiq'uil uc ti cha'pech ton yo' bu ts'ibabil ti mantaletique. ⁵ Ti sba ti arcae te oy ti sloc'tombail ti totil ch'ul abatetique ti ja' smacojic ti squeval ti Diose te yo' bu chch'aybat smul crixchanoetic. Ta yutsil, mu xu' chacalbot sc'opilal scotol.

⁶ Hech laj xchapan ti Diose ti scotol c'ac'al i'ochilan ti sba cuarto te ti templonucule ti bic'tal paleetique yu'un te ch-abtejic yu'un ti Diose. ⁷ Ti xchibal cuartoe jun no'ox vuelta i'och ti jun habil stuc ti totil palee. Laj yich' ochel ch'ich'. Te ba yac' ti stojol ti Diose. Ja' señail stojol smul stuc ti totil palee xchi'uc ti c'u yepal smul ti staojic uc ti xchi'iltaque ti mu laj sna'ic mi oy laj sta smulique. ⁸ Hech chijyac'bucutic jna'tic ti Ch'ul Espíritue ti c'alal ti chotol to ti primero temploe, ja' ti templonucule, ti c'alal ch-abtej to cu'untic ti paleetique, chvinaj ti mu to xu' chij'och ti jelaven ch'ul cuartoe. ⁹ Hech chaj c'u che'el ti much'utic laj yac' ti ch'ayilanel smul ti vo'one muc x'och ti jelaven ch'ul cuarto, ja' no'ox hech uc ti ora to ti much'utic hech to chch'unic ti hech to yac'oj sba chaq'uilambeic smoton ti Diose, tsmililambeic smoton ti Diose, hech mu xu' ch-och ti stojol ti Diose, yu'un mu xlecubtasatic yu'un ti hech tspasique. ¹⁰ Yu'un ti poco mantaletique ja' no'ox sventa jcuxlejaltic li' ti balumile. Ja' no'ox sc'opilal ve'elil xchi'uc c'usi chuch'ic, xchi'uc c'u che'el tspoc sc'obic, ch-atinic. Ja' no'ox sventa yu'un lec ch-ilatic yu'un ti Diose, ma'uc sventa yu'un j'ech'el chcolic sbatel osil. Hech oy sc'opilal ja'to c'alal ital ti Cristoe. Yu'un c'alal ital ti Cristoe, ijel ti mantaletique.

¹¹ Yu'un i'ay xa li' ti Cristoe, hech yu'un ja' totil pale ic'ot cu'untic. Ja' ti sventainoj scotol ti c'utic leque ja' ti yac'oj sba chijyac'bucutique. Ti templo ti bu ch-abtej ti Cristoe, te oy ti vinajel. Ja' más muc'. Ja' jun no'ox yutsil. Mu pasbiluc ti sc'ob crixchanoetic. ¹² Ma'uc ti sventa xch'ich'el totil chivo, ma'uc ti sventa xch'ich'el unen vacax ti hech i'och ti stojol ti mero Diose. Ja' ti sventa xch'ich'el stuc ti hech i'oche. J'ech'el i'och o, j'ech'el ihu' yu'un laj stojbucutic jmultic sventa sbatel osil. ¹³ Yu'un hech tspasic li' ti balumile. Chaquic ti lecubtasel sbec'talic xchi'uc ti xch'ich'el vacaxe, mi xch'ich'el totil chivoe, mi stanil unen vaca ti c'aqueme, ja' no'ox yu'un ti c'uc no'ox chc'ot ti pasel yu'unique. Yu'un oy smul ch-ilatic yu'un ti Diose. ¹⁴ Mi hech chlecubtasvan ti xch'ich'el vacaxe, ti xch'ich'el totil chivoe, ja' j'ech'el nijle-cub yu'un o ti xch'ich'el ti Cristoe, ja' ti mi jutuc mu'yuc smule. Yutsil yo'nton laj yac' sba ti milel cu'untic stuc sventa smoton Dios cu'untic sbatel osil. Ti sventa ti Ch'ul Espíritue ti iventaimbat yo'ntone, hech ihu' yu'un. Hech yu'un j'ech'el chistup'bucutic ti co'ntontic ti hech jch'unojtic ono'ox ti chcac'tic persa ti jch'untic yu'un hech chijcolucutic laj jcuytique. Hech yu'un ti ora to ti laj xa stup'bucutic ti co'ntontique, xu' chijtun yu'un ti Diose ti stalel cuxule.

¹⁵ Hech yu'un ja' sventainoj ti ach' trato ti Cristoe. Yu'un ja' icham yu'un scotol jmultic hech yu'un laj xa stojbucutic ti c'u yepall laj jta jmultique c'alal oyucutic to ti sventa ti primero tratote. Hech yu'un ho'ucutic ti laj xa yic'ucutic ti stojol ti Diose, hech chquich'tic scotol ti c'utic leque ti chijyal-

bucutic ti chquich'tic sventa sbatel osil. ¹⁶ Hech chaj c'u che'el tscajp'ejan comel ti hun ti much'utic chich' ti c'utic oy yu'une. Ja'to mi ichame, ja'to chc'ot ti pasel chich' ch'acbel ti c'utic oy yu'une. ¹⁷ “Ja'to mi nichame, ja'to chavich'ic”, xchi. Hech yu'un ja'to mi ichame, ja'to xu' chc'ot ti pasel. Mu xu' chc'ot ti pasel c'alal cuxul toe. Ja' no'ox hech uc ja'to icham ti Cristoe, ja'to laj quich'tic ti c'utic leque ja' ti sventa sbatel osile. ¹⁸ Hech yu'un persa oy ono'ox ch'ich' itun ti primero trato uque. Yu'un ti persa itun yu'unic ti ch'ich'e ti primero tratoe, ja' señail ti persa chtal chamuc ti Cristoe. ¹⁹ Ti c'alal laj yo'nton laj yavta scotol ti mantaletique ti Moisesese te ti stojol scotol ti jtatamoltique ti vo'one, lic stsac xch'ich'el unen vacax xchi'uc xch'ich'el totil chivo. Laj stsac ho' uc. Hech yu'un lic stsac hisopote', lic sts'aj ti ch'ich'. Oy tsots yich'oj ti sni' ti hisopote'e. Tsoj ono'ox ti tsotse. Hech lic svits-alta ti sun yo' bu ts'ibabil ti mantaletique ti ch'ich'e. Hech lic svits-alta uc scotol ti crixchanoetique. ²⁰ Hech laj yalbe ti jtatamoltique: “Ti ch'ich' avi to ja' señail ti laj xa jpastic trato xchi'uc ti Diose”, xchi. ²¹ Laj svits-alta uc ti templonucule xchi'uc scotol ti c'utic te tiq'uul te ti templonucul ja' ti chtunilan yu'unic yu'un ch-abtejic yu'un ti Diose. ²² Yu'un hech chal ti mantaletique ti ep chich' lecubtasel yu'un ch'ich'. Jutuc no'ox ti bu mu xich' lecubtasel yu'un ti ch'ich'e. Yu'un ti manchuc chmal ch'ich', mu xch'ay mulil.

Ja' sc'opilal ti yu'un laj yac' sba ti milel yu'un jmultic ti Cristoe, hech yu'un j'ech'el ich'ay ti jmultique

²³ Ti c'u che'el laj spasic li' ti balumile ja' señail ti hech ono'ox chc'ot ti pasel ti vinajel. Ti sventa xch'ich'el vacax o chivo xu' i'ochic ti stojol Dios li' ti balumile. Ja' no'ox hech ti ho'ucutique ti sventa ti xch'ich'el ti Cristoe xu' chij'och ti stojol Dios te ti vinajel. Hech yu'un ja' tsots sc'opilal ti xch'ich'el ti Cristoe. Ja' yamal sc'opilal ti xch'ich'el vacax o chivo li' ti balumile. ²⁴ Yu'un ti Cristoe ochem xa ti vinajel, ja' ti mero ch'ul cuarto, yu'un ja' te oy ti Diose. Mu yu'unuc i'och ti ch'ul cuarto bu pasbil ti sc'ob crixchanoetic. Yu'un li' ti balumile ja' señail no'ox, ma'uc ti mero ch'ul cuarto. Yu'un ochem xa ti vinajel ti Cristoe hech yu'un ja' chc'opoj cu'untic ti ora to ti stojol ti Diose.

²⁵ Mu yu'unuc ep vuelta chaqu'uilan sba ti milel hech chaj c'u che'el tsmililan vacax o chivo ti totil pale ti chich' ochel ti jelaven ch'ul cuarto jun vuelta jujun habil li' ti balumile. Mu co'oluc. ²⁶ Ti yu'unuc hech tsc'ane, ep xa vuelta i'ech'ilan xa svocol asta c'alal ilic ti balumile asta ti ora to ti hechuque. Ja'uque, c'alal i'ech' xa ep habil, laj sta yorail tspajes ti xch'ich'el vacaxe o chivoe ti Diose, hech yu'un laj stac talel ti Snich'one. J'ech'el tal xch'aybucutic jmultic yu'un ja' tal yac' sba ti milel cu'untic. ²⁷ Jun no'ox vuelta chijchamucutic ti jujunucutique. Patil jun no'ox vuelta ch-ich'batic sc'opic yu'un smulic ti much'utic mu xch'unique.

²⁸ Ja' no'ox hech uc jun no'ox vuelta laj yac' sba ti milel ti Cristoe yu'un hech laj xcuchbucutic jmultic jcotoltic. Chcha'sut tal yan vuelta, ma'uc yu'un chtal xcuchbucutic jmultic yan vuelta. Ja' yu'un chtal yu'un chijyic'ucutic batel, ho'ucutic ti cac'oj jbatc ti jmalatic chtale, yu'un hech chijcolucutic

sbatel osil ti sventa.

10

¹ Ti lec i'ilat yu'un ti Diose ti much'utic laj smil-beic smoton yu'un chac'beic ti vo'one, ja' señail no'ox ti j'ech'el lec chijyilucutic ti Diose ti sventa ti Cristoe. Yu'un jbu c'amba hu'uc ti j'ech'el mu'yuc xa smulic ch-ilatic yu'un ti Diose ti much'utic chich'beic tal smoton ti Diose ti tsmililambeic yu'un chaq'uilambeic jujun habil! ² Taca j'ech'eluc lec ch-ilatique, mu xa xaq'uilanic ti smoton ti hechuque. Ti yu'unuc j'ech'el ipocbat yo'ntonic ti much'utic hech chch'unic ti Diose, mu xa xlo'laj yo'ntonic ti hechuque. ³ Pero c'alal tsmilbeic smoton ti Diose yu'un ti smulique jujun habil, te tsna'ic ti oy ti smulique. ⁴ Yu'un jbu c'amba hu'uc yu'un ti xch'ich'el vacaxe xchi'uc ti xch'ich'el totil chivoe ti j'ech'el chixch'aybucutic jmultique yu'un señail no'ox!

⁵ Hech yu'un c'alal yorail ital li' ti balumile ti Cristoe, hech laj yalbe ti Diose:

Mu tauc yutsil chavil ti xch'ich'el vacaxe, ti xch'ich'el totil chivoe ti chayac'bote.

Ja' laj xa achapambun ti jbec'tale yu'un j'ech'el chba jtojbe ti smulique.

⁶ Ma'uc lec avo'nton yu'un hech cha'ac'bat amoton yu'un hech chtoj o smulic.

⁷ Hech yu'un ti hech laj calbote:

“Li'oyun ho'oni, chba jpas ti c'usi tsc'an ti avo'ntone, Dios cu'un.

Chba cac' jba ti milel hech chaj c'u che'el ts'ibabil comel jc'opilal te ti balbil hun”, ti xichie,

xchi ti Cristoe. ⁸ Yu'un ti hech laj yal ti jbaele ti Cristoe ti “mu tauc yutsil chavil ti xch'ich'el vacaxe, ti xch'ich'el totil chivoe ti chayac'bote, ma'uc lec avo'nton yu'un hech cha'ac'bat amoton yu'un hech chto'j o smulic”, ti xchie, ja' no'ox yu'un ti hech chal ti mantaletique ti hech ac'o cac'tique. ⁹ Hech yu'un patil laj yal: “Li'oyun ho'oni, chba jpas ti c'usi tsc'an ti avo'ntone, chba cac' jba ti milel”, ti xchie. Hech ilaj sc'opilal ti mantaletique ti jbael laj yalbe sc'opilale. Ja' tsots sc'opilal ti patil laj yalbe sc'opilale, ja' ti tal yac' sba ti milel yu'un jmultic. ¹⁰ Hech laj sc'an yo'nton ti Diose ti ja' ti sventa ti j'ech'el laj yac' sba ti milel cu'untic ti Jesu-cristoe ti hech ich'ay ti jmultique, hech ilecubtasat ti co'ntontique.

¹¹ Scotol ti paleetique te va'ajtic ch-abtejic ti stojol ti Diose scotol c'ac'al. Ja' no'ox puru abtel tspasilanic yu'un tsmililambeic smoton ti Diose ti chaq'uilambeique, ti mu xch'ay mulil mi jutuc.

¹² Ti Cristoe laj yac'be ti Diose jun no'ox smoton ti milbile, ja' ti stuque. Ja' sventa stojol mulil asta sbatel osil. Patil ba nacluc te ti sbats'ic'ob ti Diose.

¹³ Te tsmala ja'to mi itsalbat scotol ti yajcontrae.

¹⁴ Yu'un ti sventa ti jun no'ox smoton ti milbile ti laj yac'be ti Diose, hech j'ech'el mu'yuc xa smulic ch-ilat yu'un ti Diose scotol ti much'utic hech lecubtasbil yo'ntonic yu'une. ¹⁵ Ti Ch'ul Espiritue chijyac'bucutic jna'tic ti melel. Yu'un ma'uc no'ox hech laj yal ti Diose:

¹⁶ Hech oy ti trato ti jpastic xchi'uc ti ho'oxuque, xchi ti Diose.

Ta me sta yorail chacac'bot ti avo'ntonic ti mantaletic cu'une.

Ta me xajts'ibaboxuc comel ti avo'ntonic,
xchi ti Diose. ¹⁷ Hech laj yal yan:
J'ech'el chch'ay ti co'nton ti amulique,
xchi ti Diose. ¹⁸ Yu'un ti ch'ayem xa jmultic yu'un
ti Diose, hech yu'un mu xa oyuc yan motonil
chcac'tic.

*Ja' sc'opilal ti jun co'ntontic ac'o nopejucutic tal
ti stojol ti Diose*

¹⁹ Hech yu'un, quermanotac, yu'un nijcolucutic
xa ti libre yu'un ti jmultique, hech yu'un mu xixxi',
nichim no'ox co'ntontic xu' ti jc'opontic Dios ti
jujunucutique ti sventa ti xch'ich'el ti Jesucristoe.
²⁰ Yu'un ti laj yich' sbec'tal ti Cristoe, yu'un ti hech
imilate, hech yu'un laj xa sjambucutic ti bee hech
yu'un xu' ti jc'opontic ti Diose jtuctic ti jujunucu-
tique. Ti vo'one mu stac' ono'ox ti jc'opontic ti
Diose jtuctic. Yu'un te chc'opoj cu'untic ti sto-
jol ti Diose ti ora to ti Cristoe, hech yu'un chi-
jya'ibucutic jc'optic ti Diose. ²¹ Hech yu'un ja' totil
pale cu'untic ti Jesucristoe. Ja' sventainojucutic
jcotoltic ho'ucutic ti yol snich'onucutic ti Diose.
²² Hech yu'un jun co'ntontic ac'o nopejucutic tal
ti stojol ti Diose. Ac'o jch'untic ti lec chijyilu-
cutique yu'un pocbil xa co'ntontic ti xch'ich'el
ti Cristoe, pocbil xa jbec'taltic ya'yel yu'un laj
xa quich'tic ho'. Hech yu'un mu'yuc xa jmultic
chijyilucutic. ²³ Ac'o me caltic ti jch'unojtic ti
chijcolucutic yu'un ti Cristoe. Mu me spec'tsaj
sc'opilal cu'untic. Yu'un persa chc'ot ti pasel ti
hech yalojbucutique. ²⁴ Ac'o jnoptic ti c'u che'el
tsc'an ti jmuc'ubtasbe jbatic co'ntontic yu'un hech
chijc'uxubinvan, yu'un hech xu' cu'untic ti jpastic

lequil abteletic. ²⁵ Mu me xijpaj yu'un ti chba jtsobilan jbatique yu'un chca'itic ti sc'op ti Diose. Yu'un oy much'u hech laj xa spas. Mu me jpastic hech uc, ac'o quic' jbatice batel. Ja' tsc'an ti hech chacolta abaique yu'un chana'ic ti po'ot xa tsta yorail chtal ti Cajvaltique.

²⁶ Mi ca'yojtic xa ti sc'op ti Diose ti ja' melele, mi yutsil co'ntontic ta to jsa'ilan jmultic, mu'yuc xa yan smoton Dios ti xu' ti jmiltic yu'un ti jmultique. ²⁷ Ja' no'ox puru xi'el chca'ilantic yu'un ti jna'tic ti chc'o yich'bucutic jc'optic yu'un jmultic. Ti jna'tic ti chij'och ti c'oc' ti yan sba chtile, yo' bu chmilat scotol ti much'utic scontrainoj ti Diose. ²⁸ Ti much'utic laj sp'ajic ti mantaletique ti laj yal ti vo'one ti Moisesse, ti sventa sc'op cha'vo' oxvo' no'ox rextico hech imilatic. Mi jutuc muc xich'ic c'uxubinel. ²⁹ Mi muc xich'ic c'uxubinel ti much'utic laj sp'ajic ti mantaletic ti vo'one, jbu ba yich'ic c'uxubinel ti much'utic mu xa xtun chilic ti Snich'on ti Diose, ti mu'yuc xa stu ti yo'ntonic ti xch'ich'el ti Cristoe ti ja' ono'ox ipocbatic yo'ntonic yu'une, ti tscontrainic ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose ti ja' i'ac'batic ono'ox yutsil yo'ntonic yu'une! Ja' ech'em chich'ic castigo. ³⁰ Yu'un ti jna'betic yo'nton ti Diose ti hech yaloj: "Ho'on jventa chcac' castigo. Ho'on jventa chcac'be stoj", ti xchie. Hech yaloj uc: "Ho'on Diosun. Ho'on chquich'be sc'op yu'un smulic ti much'utic cu'une", ti xchie. ³¹ jEp me jvocoltic mi nij'ac'at entrecal ti sc'ob ti Diose ti stalel cuxule!

³² Na'ic me ti vo'one c'alal ja'to no'ox nap'ijub yu'un ti Diose lec ac'opilalic yu'un lec laj ats'iquic volol. ³³ Ti stojol scotol crixchanoetic oy bu laj

avich'ic labanel, oy bu laj avich'ic ilbajinel. Oy bu ay acoltaic ti much'u chich'ic ilbajinele. ³⁴ Laj ac'uxubinic ti much'utic itic'atic ti presoe. Nichim no'ox avo'ntonic laj ats'iquic ti napojbat ti c'utic oy avu'unique yu'un laj ana'ic ti jelaven yutsil ti c'utic chc'o avich'ic ti vinajel ti mu xbat ti pojele. Hech yu'un mu tsotsuc sc'opilal laj ava'i ti chapojbatic ti c'usi oy avu'unic li' ti balumile. ³⁵ Hech yu'un ti ora to mu me xaten ti xch'unojel avo'ntonique. Yu'un lec cha'ac'batic atojolic yu'un. ³⁶ Tsots me xapas abaic yu'un hech xu' avu'unic chapasic ti c'usi sc'an yo'nton ti Diose. Hech cha'ac'batic ti c'utic yaloj ono'ox ti chavich'ique. ³⁷ Yu'un hech chal ti sc'op Diose:

Jutuc xa sc'an tsta yorail chcha'sut tal ti much'u sc'opilal chcha'sut tale; mu xa epuc c'ac'al tsc'an, ti xchie.

³⁸ Ti cabate ti toj yo'nton chquile, ja' ti sventa xch'unojel yo'nton chcuxi.

Mi chcha'sut batel, mu lecuc co'nton yu'un obi, ti xchie. ³⁹ Ti ho'ucutique mu hechuc co'ntontic hech chaj c'u che'el ti much'utic chcha'sut batele, ti ch'ayel chbatique. J'ech'el jch'unojtic ho'ucutic yu'un hech chijcuxiucutic sbatel osil.

11

Ja' sc'opilalic ti much'utic oy lec xch'unojel yo'ntonique

¹ Ja' hech yabtel ti xch'unojel co'ntontique. Ti jch'untic ti chc'ot ti pasel ti c'utic ta to jmala-tique. Ti jch'untic ti chquich'tic ti c'utic mu to

chquiltique. ² Ti jch'unojeletic ti vo'onee ti sventa xch'unojel yo'ntonic ti lec sc'opilalique.

³ Yu'un oy xch'unojel co'ntontic, ti jna'tic ti ja' smantal Dios ti imeltsaj scotol ti c'utic oye. Ja' no'ox ti jna'tic ti jq'ueltic. Mu jna'tic bu ital.

⁴ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Abele, hech yu'un más lec ti smoton Diose ti laj yac'bee. Ja'uc ti Caine mu lecuc ti motonile ti laj yac'be ti Diose. Hech toj yo'nton i'ilat yu'un ti Diose ti Abele, hech itsacbat yu'un ti Diose ti smoton ti laj yac'bee. Ja'uc ti Caine muc stsacbat. Hech yu'un manchuc mi chamen xa ti Abele, ta to xc'opoj ya'yel yu'un oy xch'unojel yo'nton.

⁵ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Enoque, muc xvay ti sbec'tale. Cuxul i'ic'at batel ti vinajel. Muc xtaat ti sa'el yu'un i'ic'at batel yu'un ti Diose. C'alal mu to ch-ic'ate, hech sc'opilal ti lec ono'ox yo'nton Dios yu'un. ⁶ Yu'un ti much'u mu'yuc xch'unojel yo'ntone, mu lecuc ch-ilat yu'un ti Diose. Yu'un scotol ti much'u chnopejic tal ti stojol ti Diose, persa xch'unoj ti cuxul ti Diose. Persa xch'unoj uc ti tsta ti Diose yu'un ti yac'oj sba tsa'e.

⁷ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Noee, laj smelt-san jun barco yo' bu icol xchi'uc sjunul sna. Yu'un i'ac'bat sna' yu'un ti Diose ti chtal ti castigoe. Mu to tsq'uel stuc. Yu'un ti laj xch'un ti c'u che'el i'albat yu'un ti Diose hech itabat smulic scotol ti xchi'iltaque. Hech toj yo'nton i'ilat yu'un ti Diose yu'un ti oy xch'unojel yo'ntone.

⁸ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Abrahame, laj xch'un ti i'ic'at loq'uel ti slumal. Iloc' batel ti slumal, ibat ti yan balumil ti i'albat ti ch-ac'bat sventain xchi'uc snich'on xchi'uc yelnich'nabtac.

Ti c'alal iloc' batele, mu laj sna' bu to oy. ⁹ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Abrahame, hech yu'un c'alal inaqi ti balumil ti i'ac'bat sventaine, muc xch'un ti ja' mero slumal o. Ja' no'ox nailnucul laj snain ti Abrahame. Hech laj spas uc ti snich'one, ja' ti Isaaque, xchi'uc ti yelnich'one, ja' ti Jacobe, c'alal hech laj yich'ic comel ti balumile. ¹⁰ Yu'un ti Abrahame laj xch'un ti te chc'o nacluc o ti muc'ta jteclum ti mu xlaje te ti vinajel ti stuc smeltsanoj ti Diose.

¹¹ Ti Sarae mi junuc vuelta muc x'alaj. Yu'un oy xch'unojel yo'nton, hech laj sta yol manchuc mi ech'em xa yorail ti ch-alaje. Yu'un laj xch'un ti chc'ot ti pasel ti sc'op ti Diose hech chaj c'u che'el i'albat ti jbaele. ¹² Hech yu'un ti sventa ti jun vinic ti chamen xa sbec'tal ya'yel yu'un mu xa xnich'naj, hech yepal yelnich'nab i'an hech chaj c'u che'el ti c'analetique, hech chaj c'u che'el ti hi'tic ti ti'nab ti mu stac' atele. ¹³ Scotol ti jayvo'ic ti oy sc'opilal li'to oy xch'unojel yo'ntonic c'alal ichamic. C'alal ichamique, mu to ch-ac'batic ti c'usi albil sc'opilale. Po'ot xa chc'o yich'ic laj ya'yic. Nichim no'ox yo'ntonic yu'un. Jamal laj yalic ti ma'uc mero slumalic li' ti balumile. ¹⁴ Ti much'utic hech chalique, jamal chaq'uic ti na'el ti chbatic ti bu mero slumalique. ¹⁵ Ti ja'uc sc'opilal ti balumil ti bu iloc'uic talele, xu' isutic batel ti hechuque. ¹⁶ Ja' laj sc'anic ti balumil ti jelaven yutsile, ja' ti vinajele. Hech yu'un mu xq'uexav ti Diose yu'un hech sbi: "Dios yu'un Abraham, yu'un Isaac, yu'un Jacob", xchi sc'opilal. Yu'un smeltsanoj xa ti Diose ti muc'ta jteclum ti bu chnaquiic yu'une.

¹⁷⁻¹⁸ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Abrahame,

hech yu'un c'alal ipasbat proval yo'nton yu'un ti Diose, laj yac'be sventa smoton Dios ti snich'one, ja' ti Isaaque. Ti Abrahame hech albil ono'ox yu'un ti Diose: "Ti sventa ti Isaaque hech chlic p'oluc avelnich'on", ti x'utate. Manchuc mi hech albil, laj yac'be sventa smoton Dios ti jun no'ox snich'one. ¹⁹ Xch'unoj ti Abrahame ti jelaven sp'ijil ti Diose, ti xu' chcha'cuses ti ánimaetique. Hech ic'ot ti pasel ya'yel. Icham ya'yel ti snich'one. Icha'cusesbat sut tal ya'yel.

²⁰ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Isaaque hech laj yac'be bendición ti Jacobe xchi'uc ti Esaue. Laj yalbe sc'opilalic ti c'u che'el chbatic jujun. ²¹ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Jacobe, hech c'alal po'ot xa chcham, laj yac'be bendición ti cha'vo' xnich'nab ti Josee. Te va'al yicoj sjol snabte' ilequilc'opoj yu'un ti Diose. ²² Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Josee hech c'alal po'ot xa chcham, laj yal ti c'u x'elan chloq'uic batel ti slumal Egipto ti xchi'iltaque, ja' ti co'ol yelnich'nab ti Israel xchi'uque. Ja' laj yal comel mantal ti ac'o cuchbatuc batel ti sbaquele ti c'alal chloq'uic batel scotol ti xchi'iltaque.

²³ Yu'un oy xch'unojel yo'ntonic ti stot sme' ti Moisesese, hech c'alal i'an ti Moisesese, muc xi'ic, muc spasbeic ti muc' ti smantal ti totil ajvalile. Laj snaq'uic oxib u ti olole yu'un laj yilic ti t'ujum ti olole. ²⁴ C'alal laj sta xch'iel ti Moisesese, yu'un oy xch'unojel yo'nton, hech muc sc'an ti ja' sme' chc'ot o ti stseb ti Faraone. ²⁵ Yutsil yo'nton ba xchi'in ti ilbajinel ti xchi'iltaque, yu'un ja' co'ol t'ujbilic yu'un ti Diose xchi'uc ti xchi'iltaque. Muc sc'an sc'upin c'utic sventa mulil ti j'oc' no'ox lec chca'itique. ²⁶ Laj xch'un ti ja' sc'ulejal chc'ot mi

chcuch yu'un vocol hech chaj c'u che'el chcuch yu'un ti Cristoe. Hech yu'un muc sc'upimbe sc'ulejal ti egiptoetique yu'un laj sna' ti chc'o ac'batuc stojol yabtel yu'un ti Diose ti yan c'ac'al.

²⁷ Yu'un oy xch'unojel yo'nton hech iloc' batel ti slumal Egipto. Mu yu'unuc ja' ixi' yu'un ti totil ajvalile yu'un ti ch-ilintaate. Ja' oy stsatsal yo'nton yu'un sq'uelojbe sat ti Diose laj ya'i, ja' ti mu xquilbetic sate.

²⁸ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti Moisesese, hech laj yalbe ti xchi'iltaque ti c'alal chtal xa ti ch'ul abate: "Milic acarneroic. Ti xch'ich'ele ja' chabon ti sti' ti anaique yu'un hech mu xismilbucutic ti sba col jnich'ontique", xut. Ja' q'uin Pascua sbi ic'ot cu'untic. ²⁹ Yu'un oy xch'unojel yo'ntonic ti Moisesese xchi'uc ti xchi'iltaque hech yu'un ijelavic batel ti o'lol nab, ja' ti Tsajal Nab sbie. Co'ol chaj c'u che'el taqui balumil laj ya'yic c'alal ixanavic ech'el ti o'lol nab. C'alal sc'an ch-ech'ic uc ti egiptoetique, te ichamic ti yut ho'.

³⁰ Yu'un oy xch'unojel yo'ntonic ti jchi'iltic ti vo'one hech yu'un ijin yal tal ti macte'ton yu'un ti Jericoe c'alal its'aqui yu'unic laj sjoyobtaic hucub c'ac'al. ³¹ Yu'un oy xch'unojel yo'nton ti jmulavil antse, ja' ti Raabe, hech muc xmilat ti c'alal imilat scotol ti xchi'iltaque ti mu xch'unojuque. Yu'un c'ux ti yo'nton ti jtatamoltic ti a sq'uelic ti balumile ti jbaele, ja' laj yic' ochel ti sna.

³² Ta yutsil chcal ti hech yepal laj calboxuque. Oy to yan ti muc xacalbeique. Ja' sc'opilal ti Gedeone, ti Baraque, ti Sansone, ti Jeftee, ti Davide, ti Samuele, xchi'uc ti yan j'alc'opetic yu'un ti Diose. ³³ Yu'un oy xch'unojel yo'ntonic hech ihu'

yu'unic laj stsal totil ajvaliletic, toj laj spasic mantal, laj yilic ti ic'ot ti pasel ti c'usi i'albatic yu'un ti Diose. Oy imac ye jti'vanej bolometric muc xti'at.

³⁴ Oy itic'atic ti muc'ta c'oc', muc xc'aq'uic yu'un. Oy icolic loq'uel muc yich' espada. Ti much'u mu'yuc yip x'elan i'ac'bat yip. Itsalvanic ti pleito. Laj snutsbeic batel ti yajsoldado ti yajcontraique.

³⁵ Oy antsetic icha'cusesbat yol ti chamen xae.

Oy i'ech' svocolic i'ilbajinat xchi'uc ti sbec'talique asta ichamic. Muc sc'anic mi chcoltaatic yu'un ja' tsc'an chcha'cusesat sventa sbatel osil. ³⁶ Oy yantic uc laj sts'iquic labanel, laj yich'ic acial, ichucat, i'ochic ti chuquel. ³⁷ Oy i'ac'batic ton hech ichamic, oy o'lol ituch'atic ti sierra. Oy ipasbatic proval yo'ntonic mi jamal chal ti xch'unoje, patil imilat ti espada. Oy mu'yuc sc'u'ic hech yu'un laj slapic snuculel carnero mi snuculel chivo. Me'onic ic'otic yu'un scoj ti ilbajinele, i'ech' svocolic, uts sbaic. ³⁸ Ja' mu xtun yo'ntonic ti yan crixchanoetique. Ja' lum lec yo'ntonic lume. Muc xnaquiic lec. Ixanavic batel ti xocol balumil, ti vitsetic. Laj snac' sbaic ti pujul ch'enetic. ³⁹ Lec sc'opilalic scotolic yu'un oy xch'unojel yo'ntonic. Muc to xich'ic scotol ti c'utic albil sc'opilal ti ch-ac'batic yu'un ti Diose. ⁴⁰ Yu'un vo'one xchapanoj ti Diose ti jelaven yutsil ti co'ol chc'o quich'tic jcotoltic xchi'uc. Yu'un ma'uc no'ox sc'opilal stuquic. Yu'un tsta yorail tsst'aqui ti co'ol chquich'tic jcotoltic xchi'uc.

12

Ja' sc'opilal ti sc'an ti te oyjsatic ti stojol ti Jesuse

¹ Yu'un ca'yojbetic sc'opilal ti ep ti much'utic jun yo'ntonic ti stojol ti Diose i'ech'ic li' ti balumile, hech yu'un ac'o jts'aclitic. Ja' lec ti jcomestic scotol ti c'utic chispajesucutique xchi'uc ti mulile ti bu chispajesucutic chca'itic ti jujunucutique. Jun co'ntontic ac'o anilajucutic hech chaj c'u che'el ti much'utic ttsal sbaic ti anile. ² Sc'an ti te oy jsatic ti stojol ti Jesuse. Yu'un ja' laj yac'bucutic ti xch'unojel co'ntontique asta chc'o yac'bucutic scotol ti slajeb. Ja' laj sts'ic svocol ti cruz. Mu tsotsuc sc'opilal laj ya'i ti i'ac'at ti q'uexlal yu'un laj sna' ti más nichim no'ox yo'nton patil. Ti ora to te xa nacal ti sbats'ic'ob ti Diose yo' bu tspas mantal ti Diose. Te pasbil xa ti muc' ti Jesuse.

³ Mu me xch'ay ti avo'ntonic ti ep its'ic yu'un contrainel yu'un icontrainat yu'un jmulaviletic ti scoj jmultic, hech mu xlaj yip avo'ntonic, hech mu xchibaj avo'ntonic mi hech chacontrainat. ⁴ Ti ho'oxuque mu to chalajic ti mil el yu'un ti chacontrainic ti mulile. ⁵ ¿Mi ich'ay xa ti avo'ntonic ti taq'uibilucutic hech chaj c'u che'el chich'ic taq'uiel ti col jnich'ontique? Yu'un hech albilucutic:

Nich'on, paso me ti muc' mi chayac'bot acial ti Cajvaltique yu'un chap'ijub.

Mu me xchibaj avo'nton yu'un ti chayac'bot aciale.

⁶ Yu'un ti Cajvaltique chac'be acial scotol ti much'utic c'ux ti yo'ntone yu'un ac'o p'ijubuc.

Chiyac'bucutic acial jcotoltic, ho'ucutic ti yol snich'onucutique ti laj xa yic'ucutic ti stojole yu'un ac'o tojobucutic,

ti xchie. ⁷ Yu'un mi laj xa yac'boxuc acial ti Diose yu'un chap'ijubique, yu'un yol snich'onoxuc ti Diose obi. ¡Bu xavil ti nich'onile ti mu xich' acial yu'un stot ti much'u mu xp'ijube! ⁸ Mi mu xayac'boxuc acial yu'un ti hech chap'ijubique hech chaj c'u che'el chac'be scotol xnich'nab, yu'un ma'uc atos obi. Ho'oxuque yu'un mu yol snich'onucot che'e. ⁹ Ti jtotic li' ti balumile yu'un ti laj xa yac'bucutic acial yu'un ti hech chijp'ijubucutique, hech laj jpastic ti muc'. ¿Mi ma'uc lec ti ech'em ti jch'untic ti c'utic chijyalbucutic ti Jtotic ti laj yac'bucutic jch'uleltique yu'un hech chijcuxiucutic sbatel osil? ¹⁰ Ti jtotic li' ti balumile atabil no'ox c'ac'al laj yac'bucutic acial, ja' no'ox ti c'u yepal laj sna'ique, laj yilique. Ja'uc ti Jtotic ti vinajele scotol sna' ti c'u yepal chijyac'bucutique. Hech yu'un ti hech chijyac'bucutic aciale, ja' sventa cutsilaltic sbatel osil. Yu'un hech toj co'ntontic chijc'ot hech chaj c'u che'el toj yo'nton. ¹¹ C'ux chca'itic ti aciale hech yu'un mu jc'antic. Scotol ti much'u lec tsts'ic yu'une, ja' chlamantasbat ti yo'ntone, hech chtojob ti yo'ntone.

Ja' tsots sc'opilal ti jch'untic ti c'utic chijyalbucutic ti Diose ti ja' yac'oj sba chisc'oponucutic ti ora to

¹² Hech yu'un mi mu'yuc avip chava'i, más tsots me xapas abaic. ¹³ Toj me chanopic hech mu xajoviic. Hech ch-an yipic uc ti much'u más mu'yuc yipique. Hech chalcubic acotolic.

¹⁴ Ja' me xac'an ti jun avo'ntonic ti stojol scotol crixchanoetic. Ja' me xac'an uc ti toj avo'ntonic scotol ora. Yu'un mi mu'yuc yutsil

co'ntontique, mu stac' chba jq'uelbetic sat ti Ca-jvaltique. ¹⁵ Q'uelic lec mi oy much'u tsc'an chchibaj yo'nton hech mu sta ti yutsil yo'nton ti chijyac'bucutic ti Diose. Coltaic me. Yu'un mi mu xch'ay ti co'ntontic ti c'utic c'otem ti pasel hech chbolib ti co'ntontique. Hech chbolib yo'ntonic yan quermanotic uc. ¹⁶ Junuc me avo'ntonic ti stojol ti Diose acotolic. Mu me hechuc avo'ntonic ti mu'yuc Dios ti avo'nton hech chaj c'u che'el ti Esaue. Ja' ti scoj jutuc no'ox ve'elil laj sjel ti bendicione ti sc'opilal ja' chich' stuque yu'un ja' banich'onil. ¹⁷ Ca'yojtic ti patil ti sc'an ti ac'o sutesbatuc tal ti bendicione, mu xa x'ac'bat. Muc xu' yu'un laj sutes xa yo'nton. Hovil ti laj yoc'ta sba yu'un.

¹⁸ Na'ic me ti ma'uc nanopejic tal ti stojol ti bu puru xi'el chava'yique. Na'ic ti ja' nanopejic tal ti stojol ti bu jun no'ox yutsil scotol yu'un te chc'o avich'ic. Yu'un ma'uc nanopejic tal ti stojol ti vits ti muc stac' ti inopejic batel ti stojol ti jtatamoltique ti vo'one yo' bu itil ti c'oq'ue, yo' bu i'ic'ub ti osile ti sjoylejale, yo' bu oy tselov xchi'uc ic' xchi'uc chavuc, ¹⁹ yo' bu i'oc' corneta, yo' bu ic'opoj ti Diose. Scotol ti jtatamoltique ti laj ya'ibeic ti sc'ope laj sc'ambeic vocol ti mu xa me xc'oponat hech yan vuelta. ²⁰ Yu'un muc xcuch yu'unic ti hech ipasatic ti mantale: "Mu me xanopejic tal ti stojol ti vits li'to. Manchuc mi aca', mi avacax, mi acarnero, ti chnopej talel ti stojol ti vits li'to, ta me x'ac'bat ton, ta me xmilat", ti x'utatic yu'un ti Diose. ²¹ Puru ixi'ic c'alal laj sq'uelique. Hech laj yal uc ti Moises: "Chixi' ti jyalel yu'un", xchi.

²² Na'ic me ti ja' nanopejic tal ti stojol ti vits

Sión xchi'uc ti muc'ta jteclum smeltsanoj ti Diose ti stalel cuxule, ja' ti ach' Jerusaleme, ja' ti te oy ti vinajele, ja' ti te yac'oj sba chismalaucutic ep ti mil ti ch'ul abatetique. ²³ Te p'ejambil sbi scotol ti jaylajunvo' snich'onucutic ti Diose yu'un te ono'ox chijc'otucutic. Te oy ti Diose ti ja' toj chchapanvane. Te oy uc ti xch'ulelic ti much'utic icolic xae, ja' ti toj yo'ntonic xae. ²⁴ Te oy uc ti Jesuse ja' ti sventa ti oy ti ach' tratoe. Te oy uc ti xch'ich'el ti Jesuse ja' ti nijpochbat jmultic yu'une. Ti imal xch'ich'el ti Abele ac'o ac'batuc castigo ti much'u hech laj spase. Ti imal xch'ich'el ti Jesuse ac'o pasbatuc perdón ti much'u hech laj spase.

²⁵ P'ijanic me, mu me xap'ajic ti c'utic che'el chijyalbucutic ti ora to ti Diose. Mi muc xcolic ti jtatamoltique yu'un ti muc spasbeic ti muc' ti sc'op ti totil yu'unique li' ti balumile, ja' ti Moise, jbu c'amba colucutic ti ho'ucutique mi mu jpasbetic ti muc' ti sc'op ti Jtotic cu'untique ti yac'oj sba chistaq'uiucutic tal c'alal ti vinajel ti ora to! ²⁶ C'alal ic'opoj ti vo'onee, inic ti balumile. Ti ora to hech yaloj, jp'el sc'opilal chc'ot ti pasel: "Jun xa vuelta chnic cu'un ti balumile. Ma'uc no'ox ti balumile, ja' chnic uc ti vinajele", xchi. ²⁷ Yu'un "jun xa vuelta", ti xchie, yu'un ja' chal ti chjimat scotol ti c'utic stac' chjimat ti pasbil yu'une. Hech yu'un ja' no'ox chcom ti c'utic mu stac' chjimat yu'une. ²⁸ Yu'un ho'ucutic jc'opilaltic ja' chijyac'bucutic te ti jpastic mantal ti bu mu xjinate, ja' lec ti yutsil co'ntontic ac'o tunucutic yu'un ti Diose, ac'o calbetic volol ti Diose, ac'o jpastic ti muc'. ²⁹ Yu'un ti Dios cu'untique ja' hech chaj c'u che'el c'oc' ti xu' chchic' scotol.

13

Ja' sc'opilal ti ja' lec yo'nton ti Diose mi c'ux chca'i jbatique

¹ Scotol c'ac'al c'ux me xava'i abaic ho'oxuc ti avermano abaique ti sventa Cristo. ² Mu me xch'ay ti avo'ntonic ti tsc'an ti chac'uxubin ti much'utic ti mu xavojtiquinique. Yu'un oy much'u hech laj spas, oy bu ja' ch'ul abat laj yic' ochel ti snaic. Ja'to patil laj sna'ic.

³ Na'ic me ti much'utic ochemic ti chuquele. Yu'un mi c'ux chava'yique, co'ol achi'inoj abaic ti vocol xchi'uc. Oyuc me ti avo'ntonic ti much'utic chich'ic ilbajinele yu'un chana'ic ti vocol chcuch avu'unic uc.

⁴ Yu'un ti nanupunique, paso me ti muc'. Jun vinic chic' sbaic xchi'uc jun ants mu muliluc. Ma'uc mulil ti chchi'in sbaique. Ti much'utic chmulivajique manchuc mi yiloj smalal, mi mu yilojuc smalal, co'ol mulil. Ta ono'ox x'ich'batic sc'opic yu'un smulic yu'un ti Diose ti much'utic hech tspasique.

⁵ Mu me xbic'taj avo'ntonic yu'un taq'uin. Nichimuc me avo'ntonic yu'un ti c'utic oy avu'une yu'un hech yalobjucutic ti Diose: "Mu xajcomesot. Scotol c'ac'al chajchi'inot", xijyutucutic. ⁶ Hech yu'un xu' jamal xu' chcaltic:

Ja' Jcoltavanej cu'un ti Cajvaltique, muc un chixi'.
Mu stac' xiyutun ti crixchanoetique, xijchi.

⁷ Na'ic me ti much'utic sventainojoxuque, ja' ti laj xcholboxuc ava'yic ti sc'op Diose. Yu'un chav-
ilic ti lec chloq'uic stuquic yu'un oy xch'unojel
yo'ntonic, hech yu'un chambo yo'ntonic.

⁸ Yu'un ti Jesucristoe mu xjel ti yo'ntone. Hech chac c'u che'el yo'nton volje, ja' no'ox hech ti ora to, ja' no'ox hech sbatel osil. ⁹ Mu me xach'ayic ti be yu'un yan c'op chava'yic. Yutsil yo'nton chijyac'bucutic yip co'ntontic ti Diose. Ma'uc ti jtatic yip co'ntontic yu'un ti c'utic ti jlajestic ti jujunucutique. Yu'un mi jutuc mu xlecubtasbat yo'ntonic ti much'utic tsots sc'opilal cha'yic ti c'utic ti jve'tic ti jujunucutique.

¹⁰ Ti vo'one mu'yuc much'u laj sti'be sbec'tal ti carneroetic ti vacaxetique ti imilat yu'un sventa chch'aybat smulic scotol ti jtatomoltique xchi'uc ti paleetic yu'unique. Ja' no'ox hech ti ora to mu'yuc sc'opilal ti c'utic ti jve'tique. Ja' no'ox mi jch'unojtic ti laj yac' sba ti milel cu'untique ti Cajvaltique, ja' chijcolucutic. ¹¹ Ti xch'ich'el ti carneroetic ti vacaxetic ti imilate, ja' laj yich' ochel ti jelaven ch'ul cuarto ti totil palee sventa stojol smulic. Ti sbec'talic ti carneroetic ti vacaxetique laj yich'ic batel nom to. Ba xchiq'uic. Mu teuc no'ox laj xchiq'uic ti bu inaquique. ¹² Ja' no'ox hech uc mu teuc icham ti yut jteclum ti Jesuse. Ja' te ba yich' vocol yech'el jteclum. Ja' hech itoj ti jmultique ti sventa xch'ich'el stuc. ¹³ Hech yu'un ti ho'ucutique ja' ac'o ba jtatic ti Jesuse. Ac'o jcomes-tic ti poco mantal ti jch'unojtique ti chijcolucutic yu'un laj jcuytique. Ac'o jts'ictic labanel hech chaj c'u che'el laj sts'ic labanel ti Jesuse. ¹⁴ Yu'un mu j'ech'eluc chijnaqui li' ti balumil li'to. Hech yu'un ti jmalatic chtal ti muc'ta jteclum yu'un te chijnaqui o. ¹⁵ Hech yu'un scotol c'ac'al ja' smoton Dios ac'o c'otuc cu'untic ti lec chcalbetic sc'opilal. Jamal ac'o caltic ti jpasojtic ti muq'ue. ¹⁶ Mu me xch'ay ti

avo'ntonic ti tsc'an ti chac'uxubinvanique. Tsc'an ti chacolta yan xchi'uc ti c'utic oy avu'unique. Yu'un ja' hech smoton tsc'an ti Diose. Ja' lec yo'nton yu'un.

¹⁷ Ch'umbeic smantal ti much'utic sventainojox-
uque ti stojol ti Diose. Pasbo ti muc' sc'opic. Yu'un
yac'oj sba chaxchabibot ach'ulelic yu'un tsna'ic ti
ta ono'ox chc'o jac'batuc. Nichimuc me yo'ntonic
avu'unic ac'o spasic hech. Mu me xavac'be yich'
mul avu'unic. Mu yu'unuc hech más chlecub
avo'ntonic mi hech chavac'be yich' mul.

¹⁸ C'opombun Dios ti jtojoltutic. Jch'unojtutic ti
lec co'ntontutic ti stojol ti Diose yu'un scotol ora
ti jc'an ti jpastutic lequil abtel. ¹⁹ Hech chacalbe
vocol yu'un ti chac'oponic Dios ti jtojol yu'un hech
ti ora chicha'sut tal yan vuelta ti yo' bu oyoxuque.

Hech laj yo'nton laj sc'opon ti carta ti querman- otique

²⁰⁻²¹ Ti Diose ti chijyac'bucutic jun co'ntontique,
ti laj xcha'cuses loq'uel ti ch'en ti Cajvaltic Jesu-
cristoe, ja' ti lequil jq'uelcarnero cu'untique, ti
sventa ti xch'ich'el yu'un ti tratoe ti chcom sbatel
osile, chascoltaoxuc yu'un hech chapasic scotol
lequil abtel. Hech chapasic c'usi tsc'an ti yo'ntone.
Ja' chayac'boxuc ti avo'ntonic ti Diose ti sventa ti
Jesucristoe ti c'usi lec yo'nton yu'un. Hech yu'un
tspasat ti muc' sbatel osil. Jun yutsil ti hech chc'ot
ti pasel.

²² Quermanotac, avocoluc pasic me ti muc'
ti hech chajtaq'uiouxuque yu'un mu epuc laj
jts'ibaboxuc. ²³ Chacalbeic uc ti icol xa loq'uel

tal ti chuquel ti quermanotic Timoteoe. Mi ital ti ora, te chtal jq'ueloxuc jcha'va'altutic.

²⁴ Chabanuc scotol ti much'utic sventainojox-
uque ti stojol ti Diose xchi'uc scotol ti much'utic
co'ol oyucutic ti stojol ti Diose xchi'uque. Cha-
banucot la xal uc ti quermanotic ti liquemic tal ti
Italiae.

²⁵ Ac'o yac'boxuc bendición ti Diose acotolic.

**Ja' ti ach' Testamento: ja' sc'opilal ti
Jesucristoe ja' ti Jcoltavanej cu'untique
New Testament in Tzotzil Huixtan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Huixtan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tzotzil, Huixtán [tzo], Mexico

Copyright Information

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

bfc04b0b-e3f6-5d33-a55e-c38b6d9b8579